

Сидоренко О.О., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)
sidorenko_aleks85@ukr.net

ВИЗНАННЯ ЗВІТНИХ СЕГМЕНТІВ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Для користувачів звітності дуже важливим є отримання деталізованої інформації за: видами діяльності; видами продукції, товарів, робіт, послуг; показниками діяльності підприємства в розрізі регіонів, в яких таке підприємство її здійснює тощо. З огляду на вказане, питання визнання звітних сегментів, як першооснови формування достовірної, якісної і більш деталізованої інформації у фінансовій звітності за сегментами є актуальним.

Звітний сегмент – господарський або географічний сегмент, який визначений підприємством за критеріями, наведеними у пунктах 6-9 Положення (стандарту) 29, щодо якого має розкриватися у річній фінансовій звітності інформація [2].

Для цілей бухгалтерського обліку та складання звітності, згідно із П(с)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами», звітні сегменти поділяють на географічні сегменти та господарські сегменти.

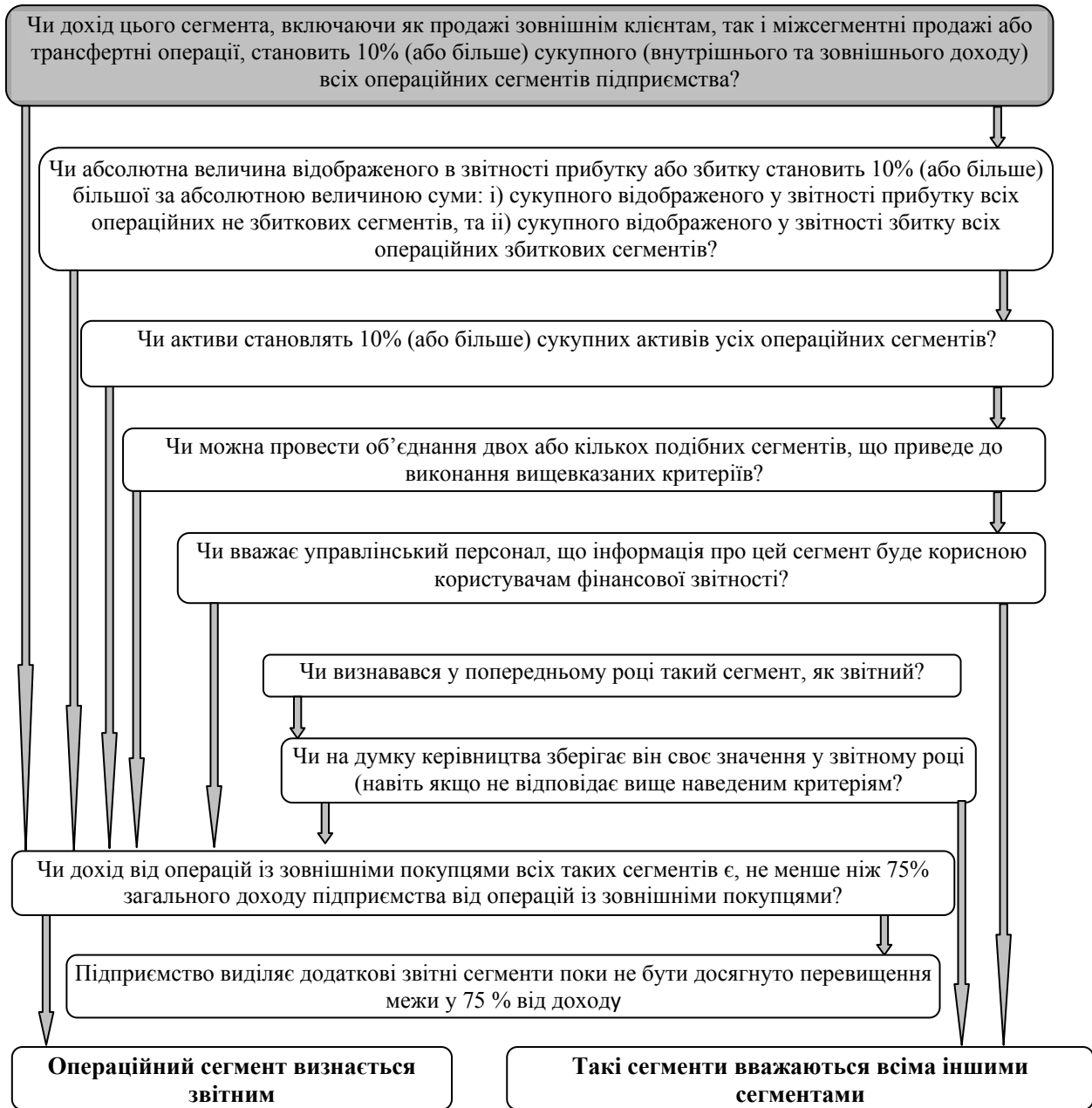
Географічний сегмент – відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі, яка відрізняється від інших: - економічними і політичними умовами географічного регіону; - взаємозв'язком між діяльністю в різних географічних регіонах; - територіальним розташуванням виробництва продукції (робіт, послуг) або покупців продукції (товарів, робіт, послуг); - характерними для географічного регіону ризиками діяльності; - правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах [2].

Господарський сегмент - відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг), яка відрізняється від інших: - видом продукції (товарів, робіт, послуг); - способом отримання доходу (способом розповсюдження продукції, товарів, робіт, послуг); - характером виробничого процесу; - характерними для цієї діяльності ризиками; - категорією покупців [2].

Згідно із міжнародним стандартом фінансової звітності 8 “Операційні сегменти”, поняття географічний та господарський сегменти не виділяються, натомість виділяється лише поняття операційний сегмент.

Операційний сегмент – це компонент суб'єкта господарювання: а) який займається економічною діяльністю, від якої він може заробляти доходи та нести витрати (включаючи доходи та витрати, пов'язані з операціями з іншими компонентами того самого суб'єкта господарювання); б) операційні результати якого регулярно переглядаються вищим керівником з операційної діяльності суб'єкта господарювання для прийняття рішень про ресурси, які слід розподілити на сегмент, та оцінювання результатів його діяльності; та в) про який доступна дискретна фінансова інформація [1].

В цілому, провівши порівняльний аналіз визначень понять звітних сегментів та інших методичних засад щодо цих сегментів, які наведені у національних та міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (фінансової звітності), можна зробити висновок, що концептуально національні стандарти відповідають вимогам міжнародних стандартів, проте є значні відмінності в порядку визнання звітних сегментів.

Джерело: власна розробка автора.

Рис. 2. Дерево прийняття рішення щодо визнання операційного сегмента звітним сегментом

В результаті проведеного дослідження виявлено, що питання визнання звітних сегментів на підприємствах України є недостатньо дослідженими. У зв'язку з цим, у роботі розроблено дерево прийняття рішення щодо визнання господарського сегменту або географічного сегменту звітним сегментом в обліку підприємств України, які користуються П(с)БО та визнання операційного сегмента для підприємств, які використовують МСФЗ, яке, на нашу думку, призведе до полегшення прийняття рішення щодо визнання сегментів звітними.

Список використаних джерел

1. МСФЗ (IFRS) 8 "Операційні сегменти" : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://195.78.68.18/minfin/file/link/394644/file/IFRS%2008%20%20\(ed_2013\)ua.pdf](http://195.78.68.18/minfin/file/link/394644/file/IFRS%2008%20%20(ed_2013)ua.pdf)

2. П(С)БО 29 "Фінансова звітність за сегментами": [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05>.

3. Сидоренко О.О. Звітні сегменти підприємств України: поняття та порядок визнання /О.О. Сидоренко // Збірник наукових праць Проблеми та перспективи економіка та управління: зб. – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – № 2(6). - С. 411-416.

Шило С.Л., магістр 2 курсу, група МОАн-161,
обліково-економічний факультет
Науковий керівник: **Акименко О.Ю.**, к.е.н., доцент
Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)
serezh_shilo@gmail.com

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Постановка завдання. Діяльність підприємства нерозривно пов'язана з наявністю та використанням основних засобів, які повинні характеризуватися відповідним складом та структурою для здійснення процесу виробництва. В умовах постійної нестачі фінансових ресурсів, банкрутства та ліквідації суб'єктів господарювання, як ніколи постає проблема оцінки ефективності використання основних засобів. Актуалізуються питання, що пов'язані із проведенням аналізу ефективності використання основних засобів, використання та виявлення резервів їх підвищення, а також виявлення найбільш важливих чинників, які впливають на зміну рівня використання основних фондів суб'єктами господарювання [7].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню проблем, що пов'язані з аналізом ефективного використання основних засобів присвячено праці Городянської Л., Задніпряної Т., Кущик А., Короті І., Манівчука Я., Мочерного С., Ткаченка В., Тарасенка Е., Поддєрьогіної А., Тирпак І., Оваденко В. та інших. Аналіз літературних джерел свідчить про різні підходи до оцінки ефективності використання основних засобів. Наприклад, Кандиба К.О. [1], Ткаченко А. М. і Задніпряна Т. С. [2] вважають, що для оцінки рівня ефективності відтворення основних фондів доцільно використовувати систему наступних показників: по-перше, показники, які характеризують технічний стан (відтворення) основних фондів; по-друге, узагальнюючі показники використання основних фондів; по-третє, часткові показники використання основних фондів. Кущик А.П. та Коротя І.В. вважають, що фондівдача наявних на підприємстві основних засобів прямопропорційно залежить від продуктивності праці працюючих і обернено пропорційна її фондоозброєності [3]. Отже, **метою дослідження** є визначення ознак ефективного використання основних засобів, дослідження сучасних методичних підходів до оцінювання ефективності використання основних засобів, резервів та шляхів підвищення ефективності їх використання.

Виклад основного матеріалу. Джерелами інформації для аналізу складу, структури основних засобів та оцінки ефективності їх використання є форми фінансової та статистичної звітності, дані аналітичного та синтетичного обліку. На підставі зазначених форм та даних бухгалтерського обліку проводиться ретроспективний, оперативний та прогнозний аналіз ефективності використання основних засобів. У процесі аналізу, перш за все, необхідно дослідити наявність та динаміку основних засобів у складі майна підприємства. На подальших етапах аналітичного дослідження основні засоби оцінюють з точки зору їх практичного застосування та мобільності, тобто структурують їх на активну та пасивну частину. Під час проведення аналізу складу та динаміки основних засобів досліджують показники, що характеризують технічну доцільність використання основних засобів (механооснащеність та фондооснащеність виробництва та праці) [5, с. 242].